

Západočeská univerzita v Plzni
Fakulta pedagogická
katedra českého jazyka a literatury

PROTOKOL O HODNOCENÍ PRÁCE

Práce: bakalářská

Posudek: vedoucí

Práci hodnotil(a): Mgr. Markéta Pokorová, Ph.D.

Práci předložil(a): Martin Mareš

Název práce: Literární tvorba v době velké války a po ní

1. Cíl práce:

Tématem předkládané práce jsou „čeští autoři píšící v době kolem první světové války a jejich tvorba.“ Bakalarista v úvodu vymezuje tři skupiny autorů, jimž se v textu podrobněji věnuje. Konkrétně hovoří o skupině „buřičské“, a tedy spisovatelích „vzdorujících systému“, o skupině spisovatelů pracujících s tematikou existencionální krize, a nakonec o skupině spisovatelů věnujících se legionářské tematice.

Hlavní cíl práce – analýza a porovnání tří děl, z nichž každé spadá do jedné z výše popsanych skupin - je splněn. Seznámení čtenáře s literárně-historickým kontextem vzniku děl, stejně jako se životními osudy několika vybraných autorů doby, je splněn rovněž. Prostor pro zlepšení spatřuji v části didaktické, avšak nutno přiznat, že bakalarista už v úvodu neslibuje více než „stručný popis aktivity pro žáky do hodin literatury,“ což je splněno.

Obsahové zpracování

Kvalifikační práce je členěna do pěti sekcí.

V úvodní části se projevuje autorův zájem o dějiny (souvisí jistě s jeho aprobací), kdy je schopen bez větších potíží čtenáře uvést do politicko-historického kontextu doby s využitím poměrně čtivého (řekněme populárně naučného) stylu psaní. Výstižně charakterizuje rozdíly mezi dílčími frontami (západní, východní) a již v této sekci neopomíjí zmiňovat jména českých spisovatelů, již si válkou prošli.

Pokračování teoretické sekce je věnováno literárně-historickému kontextu doby. Tato pasáž je poměrně stručná. Snad právě snaha text zestručnit vede k tomu, že student občas dochází ke zjednodušeným závěrům (např. „To vše se změnilo s příchodem moderny ze západních zemí, s kterou starší generace lumírovců a ruchovců nesouhlasila.“). V zásadě však bakalarista podává obraz doby ucelený.

Následně se autor zabývá životními osudy několika umělců, jež rozděluje do tří skupin: „První z nich jsou autoři, kteří prožívají válku povětšinou na straně habsburské monarchie, proti které se často staví a popisují válku jako absurditu a reagují na nesmyslné umírání a útrapy.“ Sem autor řadí Šrámka, Gellnera, Tomana a Haška.

Druhou skupinu tvoří muži jako Weiner, Weiss, John, Čapek „kteří se zaměřují na existencionální problém člověka jako takového a jak během války strádá.“ Třetí skupinou „jsou legionářští autoři, kteří vypravují o svých heroických činech a zážitcích z války...“, a to Medek, Langer, Kopta, Kratochvíl a Kaplický.

V praktické části bakalářista analyzuje Haškova Švejka, Johnovy Večery na slamníku a Langerova Železného vlka. Sleduje přitom jak aspekty čistě literární (žánr, vypravěč, titul, jazyk, postavy), tak mimoliterární záležitosti (vztah k monarchii, armádě, k legiím atd.) Texty následně porovnává. Na základě rozboru a porovnání pak student dochází k závěru, že jeho původní členění autorů do tří skupin mělo smysl a odráží se i v dílech: „Závěrem tedy můžeme konstatovat, že z kritérií vyplývá zařazení autorů do svých příslušných skupin. Hašek se nachází v kategorii buřičů pro své aktivní kritické, satirické a urážlivé postoje, rozvracení bojové morálky a chtíč po dezerci. John je zařazen ve své existencionální skupině, protože popisuje člověka jako subjekt postižený válkou, ne jako vraždící nástroj, který by bezmyšlenkovitě a bez jakýchkoliv následků jednal a zabíjel. Jeho postavy či on sám litují svých činů a chybí jim obyčejný život, mají strach o svoji existenci, která visí v době válečné vřavy na vlásku. Langer je zařazen v legionářské literatuře, jelikož to je to, co je hlavním motivem jeho knih – legionáři, kteří udatně bojují pro svůj budoucí stát i za cenu ohrožení vlastního života.“

Závěrečná didaktická pasáž je vskutku stručná. Bakalářista nastiňuje, jaké aktivity by mohly být pedagogem využity v hodině českého jazyka v souvislosti s daným tématem (např. brainstorming), avšak nenabízí konkrétní cvičení ve formě pracovního listu, ani do větších hloubek necituje příslušné kurikulární dokumenty. Pasáž by si proto zasloužila více času a péče. Vzhledem k rozsahu práce, k faktu, že didaktická část není hlavním cílem práce a s přihlédnutím k tomu, že na stav pasáže autor upozornil již v úvodu, však nevidím jako nutné mu výrazně snižovat ohodnocení.

2. Formální úprava

Prostor pro zlepšení vidím zejména v oblasti stylizace, kdy se opakovaně objevují věty s nevhodným použitím slova „jako“: „Umělecké směry se začaly vymykat zažitým konvenčním směrům, jako kterým byl v případě druhé poloviny 19. století realismus.“ Obecně je však text po horizontální i vertikální úrovni na dobré úrovni bez výrazných lapsů.

3. Stručný komentář hodnotitele

Téma práce je zajímavé a autorův pohled na věc je jistě novátorský a přínosný. Je jasné, že se přípravě věnoval.

Při tvorbě další kvalifikační práce bych doporučila hlubší literárně-teoretickou a literárně-historickou průpravu tak, aby student měl dostatečnou základnu jak pro analýzu samu, tak pro svoji důkazovou argumentaci, dále bych se více věnovala didaktické části, která nabízí velký potenciál.

4. Otázky a připomínky doporučené k bližšímu vysvětlení při obhajobě

1. Je téma vhodné pro mezipředmětovou spolupráci? Jak by mohla taková spolupráce vypadat?

5. Navrhovaná známka:

Závěrečnou práci doporučuji k obhajobě s ohodnocením velmi dobře.

Datum: 06. 04. 23

Podpis:

Mgr. Markéta Pokorová, Ph.D.
KČJ FPE ZČU

Souhlasí s originálem

Západočeská univerzita v Plzni
Fakulta pedagogická
katedra českého jazyka a literatury

J. Pokorová

Západočeská univerzita v Plzni
Fakulta pedagogická
katedra českého jazyka a literatury

PROTOKOL O HODNOCENÍ PRÁCE

Práce: bakalářská

Posudek: vedoucí

Práci hodnotil(a): Mgr. Markéta Pokorová, Ph.D.

Práci předložil(a): Martin Mareš

Název práce: Literární tvorba v době velké války a po ní

1. Cíl práce:

Tématem předkládané práce jsou „čeští autoři píšící v době kolem první světové války a jejich tvorba.“ Bakalarista v úvodu vymezuje tři skupiny autorů, jimž se v textu podrobněji věnuje. Konkrétně hovoří o skupině „buřičské“, a tedy spisovatelích „vzdorujících systému“, o skupině spisovatelů pracujících s tematikou existencionální krize, a nakonec o skupině spisovatelů věnujících se legionářské tematice.

Hlavní cíl práce – analýza a porovnání tří děl, z nichž každé spadá do jedné z výše popsanych skupin - je splněn. Seznámení čtenáře s literárně-historickým kontextem vzniku děl, stejně jako se životními osudy několika vybraných autorů doby, je splněn rovněž. Prostor pro zlepšení spatřuji v části didaktické, avšak nutno přiznat, že bakalarista už v úvodu neslibuje více než „stručný popis aktivity pro žáky do hodin literatury,“ což je splněno.

Obsahové zpracování

Kvalifikační práce je členěna do pěti sekcí.

V úvodní části se projevuje autorův zájem o dějiny (souvisí jistě s jeho aprobací), kdy je schopen bez větších potíží čtenáře uvést do politicko-historického kontextu doby s využitím poměrně čtivého (řekněme populárně naučného) stylu psaní. Výstižně charakterizuje rozdíly mezi dílčími frontami (západní, východní) a již v této sekci neopomíjí zmiňovat jména českých spisovatelů, již si válkou prošli.

Pokračování teoretické sekce je věnováno literárně-historickému kontextu doby. Tato pasáž je poměrně stručná. Snad právě snaha text zestručnit vede k tomu, že student občas dochází ke zjednodušeným závěrům (např. „To vše se změnilo s příchodem moderny ze západních zemí, s kterou starší generace lumírovců a ruchovců nesouhlasila.“). V zásadě však bakalarista podává obraz doby ucelený.

Následně se autor zabývá životními osudy několika umělců, jež rozděluje do tří skupin: „První z nich jsou autoři, kteří prožívají válku povětšinou na straně habsburské monarchie, proti které se často staví a popisují válku jako absurditu a reagují na nesmyslné umírání a útrapy.“ Sem autor řadí Šrámka, Gellnera, Tomana a Haška.

Druhou skupinu tvoří muži jako Weiner, Weiss, John, Čapek „kteří se zaměřují na existencionální problém člověka jako takového a jak během války strádá.“ Třetí skupinou „jsou legionářští autoři, kteří vypravují o svých heroických činech a zážitcích z války...“, a to Medek, Langer, Kopta, Kratochvíl a Kaplický.

V praktické části bakalářista analyzuje Haškova Švejka, Johnovy Večery na slamníku a Langerova Železného vlka. Sleduje přitom jak aspekty čistě literární (žánr, vypravěč, titul, jazyk, postavy), tak mimoliterární záležitosti (vztah k monarchii, armádě, k legiím atd.) Texty následně porovnává. Na základě rozboru a porovnání pak student dochází k závěru, že jeho původní členění autorů do tří skupin mělo smysl a odráží se i v dílech: „Závěrem tedy můžeme konstatovat, že z kritérií vyplývá zařazení autorů do svých příslušných skupin. Hašek se nachází v kategorii buřičů pro své aktivní kritické, satirické a urážlivé postoje, rozvracení bojové morálky a chtíč po dezerci. John je zařazen ve své existencionální skupině, protože popisuje člověka jako subjekt postižený válkou, ne jako vraždící nástroj, který by bezmyšlenkovitě a bez jakýchkoliv následků jednal a zabíjel. Jeho postavy či on sám litují svých činů a chybí jim obyčejný život, mají strach o svoji existenci, která visí v době válečné vřavy na vlásku. Langer je zařazen v legionářské literatuře, jelikož to je to, co je hlavním motivem jeho knih – legionáři, kteří udatně bojují pro svůj budoucí stát i za cenu ohrožení vlastního života.“

Závěrečná didaktická pasáž je vskutku stručná. Bakalářista nastiňuje, jaké aktivity by mohly být pedagogem využity v hodině českého jazyka v souvislosti s daným tématem (např. brainstorming), avšak nenabízí konkrétní cvičení ve formě pracovního listu, ani do větších hloubek necituje příslušné kurikulární dokumenty. Pasáž by si proto zasloužila více času a péče. Vzhledem k rozsahu práce, k faktu, že didaktická část není hlavním cílem práce a s přihlédnutím k tomu, že na stav pasáže autor upozornil již v úvodu, však nevidím jako nutné mu výrazně snižovat ohodnocení.

2. Formální úprava

Prostor pro zlepšení vidím zejména v oblasti stylizace, kdy se opakovaně objevují věty s nevhodným použitím slova „jako“: „Umělecké směry se začaly vymykat zažitým konvenčním směrům, jako kterým byl v případě druhé poloviny 19. století realismus.“ Obecně je však text po horizontální i vertikální úrovni na dobré úrovni bez výrazných lapsů.

3. Stručný komentář hodnotitele

Téma práce je zajímavé a autorův pohled na věc je jistě novátorský a přínosný. Je jasné, že se přípravě věnoval.

Při tvorbě další kvalifikační práce bych doporučila hlubší literárně-teoretickou a literárně-historickou průpravu tak, aby student měl dostatečnou základnu jak pro analýzu samu, tak pro svoji důkazovou argumentaci, dále bych se více věnovala didaktické části, která nabízí velký potenciál.

4. Otázky a připomínky doporučené k bližšímu vysvětlení při obhajobě

1. Je téma vhodné pro mezipředmětovou spolupráci? Jak by mohla taková spolupráce vypadat?

5. Navrhovaná známka:

Závěrečnou práci doporučuji k obhajobě s ohodnocením velmi dobře.

Datum: 06. 04. 23

Podpis:

Mgr. Markéta Pokorová, Ph.D.
KČJ FPE ZČU

Souhlasí s originálem

Západočeská univerzita v Plzni
Fakulta pedagogická
katedra českého jazyka a literatury

J. Pokorová